

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Қосымша білім беру жүйесіндегі дене шынықтыру педагогының рөлі мен маңызы

ЖАРИЯЛАНДЫ
06.12.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/185565/>**Әлібек Сатыбалды Арысбекұлы***«Хиуаз Доспанова атындағы №28 жалпы білім беретін мектеп»**коммуналдық мемлекеттік мекемесінің**дене шынықтыру пәнінен қосымша білім беру педагогі*

Қазіргі таңда білім беру кеңістігі қарқынды дамып, оқушының жан-жақты дамуына бағытталған мүмкіндіктер кеңейіп келеді. Соның ішінде қосымша білім беру жүйесінде дене шынықтыру бағыты ерекше мәнге ие. Себебі дене шынықтыру тек қана қозғалыс белсенділігін арттыру емес, сонымен бірге тұлғаның әлеуметтік, эмоционалдық, танымдық қабілеттерін қалыптастыратын маңызды сала болып табылады. Қосымша білім беру педагогы осы үдерістің тиімді ұйымдастырылуына жауапты жетекші тұлға.

Қосымша білім беру педагогының кәсіби рөлі

Қосымша білім беру педагогының қызметі дәстүрлі дене шынықтыру мұғалімінің қызметінен өзгеше. Ол оқушылардың сабақтан тыс спорттық әрекеттерін ұйымдастырып қана қоймай, олардың қызығушылықтарын анықтап, қабілеттеріне қарай жеке бағдарламалар әзірлейді. Педагогтың негізгі міндеттері:

Спорттық үйірмелерді ұйымдастыру және дамыту. Үйірме жұмысы оқушыға спортпен тереңірек айналысуға, дене қабілеттерін жетілдіруге, жарыстарға қатысу арқылы өзіндік тәжірибе жинақтауға мүмкіндік береді. Жеке білім беру бағдарламаларын құрастыру. Әр оқушының жас ерекшелігіне, дене дайындығына, денсаулық жағдайына және қызығушылығына сәйкес жеке бағдарлама әзірлеу қосымша білім беру педагогының кәсіби шеберлігін көрсетеді. Спорттық-бұқаралық іс-шараларды өткізу. «Көңілді старт», «Спорт – денсаулық кепілі», «Жас чемпион» сияқты жарыстар мен фестивальдер оқушыларды ынталандырып, командалық рухты көтереді. Оқушылардың денсаулық мәдениетін қалыптастыру. Педагог тек спорттық техникаларды ғана үйретпей, салауатты өмір салтын ұстанудың мәнін түсіндіреді. Дұрыс тамақтану, күн

тәртібі, қозғалыс белсенділігі туралы білім береді.

Қосымша білім беру аясындағы дене шынықтырудың тәрбиелік маңызы

Дене шынықтыру тек физикалық дамуды қамтамасыз етпейді, сонымен бірге тәрбиелік әрі әлеуметтік міндет атқарады:

- Жауапкершілік пен өзін-өзі басқару дағдылары дамиды;
- Көшбасшылық қасиеттер қалыптасады;
- Командалық әрекет, бір-бірін қолдау мәдениеті дамиды;
- Еңбекқорлық, төзімділік, мақсатқа ұмтылу сияқты қасиеттер нығаяды;
- Теріс әдеттердің алдын алып, салауатты өмір салтына қызығушылық арттырады.

Қазіргі зерттеулер спортқа қатысатын балалардың үлгерімі жоғары, эмоциялық тұрақтылығы жақсы болатынын дәлелдейді. Демек қосымша білім беру педагогының еңбегі оқушының тек спорттық жетістігіне емес, оның тұлғалық дамуына да тікелей әсер етеді.

Оқушылардың дарындылығын анықтау және қолдау

Дене шынықтыру саласында дарынды балаларды ерте кезеңде анықтап, олардың қабілетін дамыту – педагогтың маңызды бағыты. Ол үшін:

- Бақылау жаттығулары;
- Спорттық тестілер;
- Қозғалыс дағдыларын талдау;
- Оқушы мотивациясын зерттеу әдістері қолданылады.

Дарынды балаларға арнайы оқу жоспарлары ұсынылып, аудандық, қалалық, облыстық жарыстарға қатысуға жағдай жасалады. Бұл оқушыны жоғары нәтижеге жетелеп қана қоймай, өмірге деген сенімін арттырады.

Қосымша білім беру педагогының кәсіби құзыреттілігі

Заманауи педагог келесі құзыреттерді меңгеруі қажет:

- Педагогикалық-психологиялық білім;
- Спорттық дайындық әдістемесі;
- Жарақаттың алдын алу және қауіпсіздік ережелері;
- Инновациялық технологияларды пайдалану (бейнеанализ, интерактивті жаттығулар, цифрлық бақылау жүйелері);
- Педагогикалық этика және мотивациялық жұмыс.

Сонымен қатар педагог үнемі өзін-өзі дамытуы тиіс: семинарлар, курстар, кәсіби байқауларға қатысу – оның шеберлігін шыңдайды.

Қорытынды: Қосымша білім беру жүйесіндегі дене шынықтыру педагогы – оқушылардың физикалық дамуына ғана емес, олардың тұлғалық қалыптасуына ықпал ететін маңызды маман. Ол балаларды спортқа баулып, дұрыс әдеттер қалыптастырады, денсаулық мәдениетін дамытады, дарынды балаларды қолдайды. Жоғары кәсіби даярлық, шығармашылық көзқарас және педагогикалық шеберлік – нағыз дене шынықтыру педагогының басты қасиеттері. Қоғам дені сау, жан-жақты дамыған жас ұрпақты қалыптастыруда қосымша білім беру педагогтарының рөлі айрықша. Сондықтан бұл бағыттағы жұмыс әрі қарай да дамытылып, қолдау табуы маңызды.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.